

Forskrift om rammeplan for samisk barnehagelærerutdanning

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 20. august 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 annet ledd.

Endret ved forskrifter 15 mars 2016 nr. 278, 21 des 2022 nr. 2542 (i kraft 1 jan 2023).

§ 1. Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir samisk barnehagelærerutdanning, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1. Den samiske og den norske barnehagelærerutdanningen er likeverdige.

Forskriften gjelder for 3-årig samisk barnehagelærerutdanning på bachelornivå. Forskriften definerer de nasjonale rammene for den samiske barnehagelærerutdanningen.

Forskriftens formål er å sikre at institusjonene tilbyr en samisk barnehagelærerutdanning som inngår i en samisk- og urfolkskontekst og legger til grunn urfolks status og rettigheter, både nasjonalt og internasjonalt.

Den samiske barnehagelærerutdanningen skal forankres i samisk kultur og samfunn. Utdanningen skal bygge på samiske perspektiver på læring, samiske verdier og naturforståelse. Utdanningen skal ha samisk som hovedundervisningsspråk. Det kan gjøres unntak fra kravet om hovedundervisningsspråk for institusjoner som gir lule- og sørsamisk barnehagelærerutdanning.

Forskriftens formål er å sikre at institusjonene tilbyr integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert samisk kunnskapsbasert barnehagelærerutdanning med høy faglig kvalitet og at det legges til rette for et forpliktende samspill mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt.

Utdanningen skal bygge på lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager og gjeldende forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Utdanningen skal sikre samspill mellom høy faglig, didaktisk og sosial kompetanse samt evne til profesjonsetisk refleksjon i pedagogisk arbeid med barn i barnehagen. Utdanningen skal vektlegge pedagogisk ledelse.

Utdanningen skal ha en helhetlig pedagogisk tilnærming til lek, omsorg, læring og danning. Utdanningen skal vektlegge betydningen av samarbeid, forståelse og dialog med barnas hjem og andre instanser med ansvar for barns oppvekst.

Utdanningen skal bygge på forskningsbasert kunnskap som et grunnlag for profesjonsutøvelse og kontinuerlig profesjonell utvikling, og bidra til kritisk refleksjon og profesjonsforståelse.

Barnehagelærerprofesjonen og barnehagen skal settes inn i en samfunnsmessig sammenheng. Utdanningen skal gi både et historisk, aktuelt og framtidsrettet perspektiv på yrket og barnehagens rolle som en del av utdanningsløpet. Internasjonale perspektiver skal integreres i utdanningen.

Utdanningen skal bidra til å fremme forståelse av menneskeverd og demokrati, særlig gjennom barns medvirkning og i tråd med verdigrunnlaget i barnehagens formålsbestemmelse i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager.

§ 2. Læringsutbytte

Den samiske barnehagelærerutdanningen skal kvalifisere kandidaten til å utøve barnehagelæreryrket i et samfunn som preges av mangfold og endring. Læringsutbyttet er formulert med utgangspunkt i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning, bachelorgradsnivå.

Etter fullført samisk barnehagelærerutdanning skal kandidaten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, som grunnlag for pedagogisk arbeid i barnehagen og videre kompetanseutvikling og utdanning på mastergradsnivå.

Kunnskaper

Kandidaten

- har kunnskap om samiske og norske barnehager, herunder barnehagens egenart, historie, samfunnsmandat, lovgrunnlag og styringsdokumenter.
- har bred pedagogikkfaglig og fagdidaktisk kunnskap, herunder kunnskap om samiske læringsforståelser, har kunnskap om ledelse og tilrettelegging av pedagogisk arbeid og om lek, omsorg og læring.
- har bred kunnskap om hvordan barns danning foregår, om moderne barndom, barnekultur, barns ulike oppvekstvilkår, bakgrunn og utvikling i et samfunn preget av språklig, sosialt, religiøst, livssynsmessig og kulturelt mangfold.
- har bred kunnskap om språklig revitalisering og om barns språkutvikling, flerspråklighet, sosiale, fysiske og skapende utvikling og gryende digitale-, lese-, skrive- og matematikkferdigheter.
- har bred kunnskap om barns rettigheter og om hva som kjennetegner et inkluderende, likestilt, helsefremmende og lærende barnehagemiljø.
- skal ha kunnskap om barn i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskap om vold og seksuelle overgrep mot barn og hvordan sette i gang nødvendige tiltak etter gjeldende lovverk.
- kjenner til nasjonalt, internasjonalt og samisk forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for barnehagelærerprofesjonen og kan oppdatere sin kunnskap innen fagområdet.

Ferdigheter

Kandidaten

Rammeplanutvalgets forslag 15. mars 2023, korrigert av rammeplanutvalget 17. april 2023
Forskrift om rammeplan for samisk barnehagelærerutdanning

- kan bruke samisk tradisjonell kunnskap og samiske læringsforståelser, og bruke sin faglighet og relevante resultater fra FoU til å lede og tilrettelegge for barns lek, undring, læring, og utvikling og til å begrunne sine valg.
- kan vurdere, stimulere og støtte ulike barns allsidige utvikling i samarbeid med hjemmet og andre relevante instanser.
- kan bruke sin faglighet til improvisasjon i lek, læring og formidling.
- kan vurdere, stimulere og støtte barns ulike evner, og ta hensyn til barns ulike bakgrunn og forutsetninger.
- kan fremme kreative prosesser og kultur- og naturopplevelser, med fokus på barns skapende aktivitet, helhetlige læring og opplevelse av mestring.
- kan anvende relevante faglige verktøy, strategier og uttrykksformer i egne læringsprosesser, i pedagogisk arbeid, i samhandling med hjemmet og relevante eksterne instanser.
- kan identifisere særskilte behov hos enkeltbarn, og på bakgrunn av faglige vurderinger raskt iverksette tiltak.
- kan lede og veilede medarbeidere, reflektere kritisk over egen praksis og justere denne under veiledning.
- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling.

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i profesjonsetiske problemstillinger, særlig knyttet til ansvar, respekt og maktperspektiver.
- kan planlegge, lede, gjennomføre, dokumentere, og reflektere over pedagogisk arbeid knyttet til barnehagens innhold og oppgaver i tråd med etiske krav og retningslinjer, og med utgangspunkt i forsknings-, erfaringsbasert- og samisk tradisjonell kunnskap, mestrer samisk og norsk språk, på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng.
- kan trekke samiske, urfolks, globale, nasjonale, regionale og flerkulturelle perspektiver, preget av respekt og toleranse, inn i barnehagens arbeid.
- har endrings- og utviklingskompetanse, kan lede pedagogisk utviklingsarbeid og bidra til nytenkning og i innovasjonsprosesser for fremtidens barnehage.
- kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig, kan delta i faglige diskusjoner innenfor utdanningens ulike fagområder og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre.
- kan være en støtte for samiske barns identitetsbygging og bidra til å fremme deres rettigheter.

§ 3. Struktur og innhold

~~Utdanningens struktur skal sikre progresjon i en helhetlig profesjonsutdanning.~~

Treårig samisk barnehagelærerutdanning kvalifiserer for pedagogisk arbeid i barnehagen. Utdanningen har et omfang på 180 studiepoeng og består av:

Rammeplanutvalgets forslag 15. mars 2023, korrigert av rammeplanutvalget 17. april 2023
Forskrift om rammeplan for samisk barnehagelærerutdanning

Den samiske barnehagelærerutdanningens innhold er strukturert i sju kunnskapsområder, samt fordypning og bacheloroppgave. De to første studieårene skal ha en enhetlig oppbygging som muliggjør mobilitet etter andre studieår. Alle kunnskapsområdene skal være profesjonsrettede og integrere relevant pedagogisk, faglig og didaktisk kunnskap tilpasset barnehagens rammeplan.

Pedagogikk skal være et sentralt og sammenbindende fag, og ha et særlig ansvar for progresjon og profesjonsinnretning av utdanningen.

Kunnskapsområdene og fordypninger skal være forskningsbaserte og forankret i et forskningsaktivt fagmiljø.

Utdanningen skal ha følgende oppbygging:

Studieår		Pedagogikkfaget	Praksis	Studiepoeng
1. og 2. studieår	Kunnskapsområde: Barns utvikling, lek og læring	Pedagogikkfaget skal være et sentralt og sammenbindende fag gjennom hele studieløpet og i fordypningen.	Minimum 100 dager integrert i alle kunnskapsområdene, fordelt på 75 dager de to første studieårene og 25 dager det siste studieåret	20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Samfunn, religion, livssyn og etikk			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Språk, tekst og matematikk			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Kunst, kultur og kreativitet			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Natur, helse og bevegelse			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Samisk språk, flerspråklighet og språklig revitalisering			20 studiepoeng
3. studieår	Kunnskapsområde: Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid i barnehagen			15 studiepoeng
	Fordypning			30 studiepoeng
	Obligatorisk bacheloroppgave			15 studiepoeng

Praksisstudiet skal bestå av minst 100 dager være veiledet, variert og vurdert praksis og inngå som være en integrert del av utdanningen. i alle kunnskapsområder og fordypning. Praksisstudiet skal fordeles med minst 75 dager i løpet av de første to årene og minst 25 dager i løpet av det siste året. omfatte minst 100 dager hvorav minimum 85 dager skal være i barnehage. Inntil 10 dager kan gjennomføres legges til relevante praksisarenaer på urfolksinstitusjoner, på institusjoner som driver med knyttet til språklig revitalisering eller på andre institusjoner som har en klar arenaer med tydelig samisk- eller urfolksprofil. Minimum

75 dager skal være i løpet av de to første studieårene, og minimum 25 dager i løpet av det siste studieåret. Videre skal minimum 5 dager være praksis med fokus på Overgangen i utdanningsløpet bør være en del av praksisstudiet mellom barnehage og skole. Det skal være progresjon i praksisstudiet.

Fordypningen skal bygge på kunnskapsområdene og bidra til faglig progresjon og økt kompetanse med relevans for arbeidet i barnehagen.

Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for et internasjonalt semester i tredje studieår.

Bacheloroppgaven skal være profesjonsrettet med tematisk forankring i kunnskapsområdene eller i fordypningen. Arbeidet med oppgaven og innføring i vitenskapsteori og metode skal til sammen utgjøre 15 studiepoeng. Institusjonene kan synliggjøre studiepoengfesting av lærerutdanningsfagene på studentenes vitnemål.

§ 4. Nasjonale retningslinjer og programplan Studieplan

~~Institusjonene skal forholde seg til~~ Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for samisk barnehagelærerutdanning. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplaner studieplaner for barnehagelærerutdanningen som beskriver hvordan institusjonen legger til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng. Studieplanen skal inneholde med bestemmelser om faglig innhold og tverrfaglighet, praksisstudium, organisering, arbeidsformer, og vurderingsordninger og internasjonalisering. Programplanene Studieplanen skal vedtas i institusjonens styre.

§ 5. Fritaksbestemmelser

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt som en del av en samisk barnehagelærerutdanning, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler. Utdanning som kan gi grunnlag for fritak, må inneholde pedagogikk og praksisstudium, og må være fag/studier som har relevans for arbeidet som barnehagelærer, jf. § 1.

Utenlandske studenter som velger utdanning i svensk, finsk eller russisk som del av studiet, kan få fritak fra kravet om norsk.

Fritak skal føres på vitnemålet.

§ 6. Ikrafttredelse og overgangsregler

Rammeplanutvalgets forslag 15. mars 2023, korrigeret av rammeplanutvalget 17. april 2023
Forskrift om rammeplan for samisk barnehagelærerutdanning

Forskriften trer i kraft 20. august 2013. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2013–2014.

Studenter som følger tidligere rammeplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 31. desember 2017. Fra dette tidspunkt oppheves forskrift 13. desember 2005 nr. 1448 til rammeplan for førskolelærerutdanning.